

บันทึก

เรื่อง การปฏิบัติตามกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๖๒ (ราชการส่วนท้องถิ่นจะนำกฎกระทรวง
ออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๖๒
ไปใช้บังคับได้ทันที หรือจะต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นอีกครั้งหนึ่ง)

กรมโยธาธิการได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๙๑๓/๗๓๕๓ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑/๑๔๒๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๖ แจ้งให้กรมโยธาธิการทราบ ว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) มีความเห็นว่า กรณีที่ยังไม่มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๖๒ ราชการส่วนท้องถิ่นจะออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้ การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น จะกระทำต่อไปเมื่อได้มีกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๖๒ ใช้บังคับแล้วเท่านั้น^๑

คณะกรรมการควบคุมอาคารได้ทราบความเห็นดังกล่าวแล้ว แต่คณะกรรมการควบคุมอาคารประสบปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ในกรณีที่มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘ แล้ว ราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ จะสามารถนำกฎกระทรวงดังกล่าวไปใช้บังคับได้เลยหรือไม่ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นอีกครั้งหนึ่ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมโยธาธิการ)แล้ว มีความเห็นว่า โดยที่มาตรา ๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๖๒ บัญญัติว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ จะใช้บังคับในท้องที่ใดจะต้องมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับในท้องที่นั้น ดังนั้น เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ฉะนั้น ตามปัญหาที่หารือมา ราชการส่วนท้องถิ่นใดที่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นแล้ว หากมีกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๘^๓แห่ง

^๑ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)เรื่อง อำนาจในการออกข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๖๒ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๔๐๑/๑๔๒๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๖

^๒มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะใช้บังคับในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

^๓มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การ

พระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ใช้บังคับ กฎกระทรวงดังกล่าวย่อมใช้บังคับในเขตของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นได้ทันที เพราะเป็นกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป การที่มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้นั้นก็ด้วยมีความมุ่งหมายที่จะให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรายละเอียดที่จะใช้บทบัญญัติของกฎกระทรวงบังคับให้เหมาะสมกับความจำเป็นและสภาพของท้องถิ่นต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ เท่านั้น และในกรณีมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น มาตรา ๑๐ ก็ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้ว ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นที่จะออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในกรณีที่เหมาะสมควร

สาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

(๑) ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร

(๒) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้

(๓) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน และความคงทนของอาคารหรือพื้นดินที่รองรับอาคาร

(๔) แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการประปา ไฟฟ้า ก๊าซและการป้องกันอัคคีภัย

(๕) แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม

(๖) ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การระบายน้ำและการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่ง

ปฏิกูล

(๗) ลักษณะ ระดับ เนื้อที่ช่องที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร

(๘) ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่นหรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้าหรือที่สาธารณะ

(๙) พื้นหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักจอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิด หรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว

(๑๐) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด

(๑๑) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนเคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร

(๑๒) หลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบรับรองและการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้

“มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องต่าง ๆ ตามมาตรา ๘ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘

“มาตรา ๑๐ ในกรณีมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่นราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องใด ขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

เพื่อให้กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ มีผลใช้บังคับในเขตของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นไม่ และถ้าไม่มีความจำเป็นหรือเหตุผลพิเศษที่จะกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมข้อกำหนดในกฎกระทรวงราชการส่วนท้องถิ่นจะไม่ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นอีกก็ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่าเมื่อได้มีกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ ใช้บังคับแล้ว กฎกระทรวงดังกล่าวก็ใช้บังคับในเขตของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นได้โดยราชการส่วนท้องถิ่นจะไม่ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นก็ได้เมื่อเห็นว่าไม่มีความจำเป็นหรือเหตุผลพิเศษ

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์

(นายอมร จันทรมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๖๓